

Аномалија

ПРЕВОД: ФИЛИП ИЛИЕВ

Ерве Ле Телие

И кога ви велам дека сонувате и јас сонувам.
Џуанг Це

Вистинскиот песимист веќе знае дека е доцна да биде
песимист.

Аномалија, ВиктОр Мизел

I.

Исто толку црно колку и небото (март - јуни 2021 година)

Постои нешто што е достоино за восхит, што секогаш го надминува знаењето, интелигенцијата дури и генијот, а тоа е неразбирањето.

Аномалија, Виктѐр Мизел

БЛЕЈК

Самото убивање е гола вода. Треба да набљудуваш, да надгледуваш, да размислуваш и тоа многу, а кога ќе дојде вистинскиот момент, треба да ја издлабиш празнината. Ете, тоа е финтата. Да ја издлабиш празнината. Да најдеш начин универзумот да се стеснува, да се стеснува сè додека не се собере во цевката на пиштолот или на врвот на ножот. Тоа е сè. Треба да не си поставуваш прашања, да не бидеш понесен од бесот, да избереш протокол на однесување, методично да делуваш. Блејк знае тоа да го направи и тоа го прави толку долго време што веќе не се сеќава кога почнал да го владее. Кога го имаш ова во раков другото доаѓа само по себе.

Блејк живее од смртта на другите. Ве молам, нема потреба од попување. Ако сакате да зборувате за етика Блејк е подготвен да ви одговори со статистика. Бидејќи, - Блејк притоа се извинува - кога еден министер за здравство го намалува буџетот, крати по еден скенер овде, по еден доктор онде, или уште по некоја итна служба, министерот лесно може да претпостави дека значително им го скратува постоењето на илјадници непознати луѓе. Одговорен, ама не и виновен, тоа е познатиот рефрен. За Блејк важи обратното. Во секој случај, нема што да се правда, воопшто не му е гајле.

Убивањето не е вокација, туку наклоност. Состојба на умот, ако сакате тоа така да го наречете. Блејк има единаесет години и не се вика Блејк. Седи до мајка си во пежото на некој спореден пат близу Бордо. Не се движат нешто

особено брзо, куче им го пресекува патот, но ударот речиси и да не ја променува линијата на движење, мајка му вреснува, пресилно закочува, колата оди во цик-цак и моторот изгаснува. Остани во кола мило, Господе боже, немој да излегуваш од колата. Блејк не послушува и ја следи мајка си. Тоа е шкотски овчар со сиво влакно, ударот му го згмечил градниот кош, крв се разлива на рабникот од патот, ама не е мртво, јачка како расцимолено бебе. Мајка му трча на сите страни, испаничена е, ги става дланките врз очите на Блејк, неповрзано пелтечи некои зборови, сака да повика брза помош. А, бе, мамо, џукела е, тоа е само една обична џукела. Овчарот бревта на распуканиот бетон, неговото скршено, превиткано тело, се наместило под некој чуден агол, се тресе од грчевите кои стануваат сè послаби, се мачи пред очите на Блејк, а Блејк љубопитно гледа како животот го напушта животното. Готово е. Детето изглумува малку тага, односно тоа што замислува дека е тага, за да не ја вознемири мајка си, но ништо не чувствува. Мајката останува на местото, скаменета, пред малиот труп. Блејк губи трпение, ја влече за ракавот, мамо бе, нема што да остануваме веќе, пцовисано е, ај да одиме, ќе закасам за на фудбал.

За да убиеш треба да имаш и вештини. Блејк откри дека има сè што е потребно дента кога чичко му Шарл го однесе на лов. Три испукувања, три диви зајака, тоа ти е природен талент. Нишани брзо и точно, знае како да се приспособи на најраскантаните пушки, на најрашрафените сачмарки. Девојчињата го влечат по панаѓури. Ај, те молам, ја сакам жирафана, слончето, гејмбојот, да, ајде пак! Ете го Блејк, подава кадифени животинчиња, станува страв и трепет на стрелиштата пред да одлучи да го прави тоа подискретно. На Блејк многу му се допаѓа тоа што го научи чичко Шарл, да заколе срна, да исече зајаци на парчиња. Да бидеме на чисто: не ужива во тоа да убива, да докрајчи рането животно. Не е забеган. Не, туку му се допаѓа техничката умешност, безгрешната рутина што ја добиваш со повторување.

Блејк има дваесет години и под некое претипично француско презиме, Липовски, Фарсати или Мартен, е

запишан во угостителско училиште во мало гратче на Алпите. Не помислувајте дека немаше други опции, тој можеше да биде што ќе посака, сакаше исто и електроника, програмирање, беше надарен лингвист, земете го англискиот, на пример, беше само на тримесечен курс во *Ланџс* во Лондон и можеше да го зборува речиси без акцент. Ама Блејк најмногу ужива во готвењето, поради празните моменти кога составуваш рецепт, кога времето одминува без брзање дури и за време на трескавичната активност во кујната, а и поради долгите, бавни моменти додека гледаш како путерот се топи во тиганот, како кромидот се стопува, а суфлето се поткренува. Ги сака миризбите и зачините, ужива да ги усогласи комбинациите на бои со вкусовите во чинијата. Можеше да биде и најбрилијантниот студент во училиштето, ама стварно, да му се сневиди, Липовски (или Фарсати или Мартен), а да си барем малку пољубезен со клиентите, нема да биде на одмет? Ова е услужна дејност, услужна, разбираш, Липовски (или Фарсати или Мартен)?

Една вечер, во барот, еден тип, прилично налокан му кажува дека сака да убие некого. Бездруго има добра причина за тоа, нешто во врска со бизнисот, со некоја женска, но на Блејк му е сеедно. Ти, би го направил тоа за пари?

- Си одлепил, одговора Блејк. Целосно си одлепил.

- Ќе ти платам, и тоа многу убаво.

Сумата што ја предложува е со три нули. Блејк се смее.

- Никако, ме зезаш?

Блејк пие, бавно, не се брза воопшто. Типот се струпулува на шанкот, тој го затресува.

- Слушај, знам некој што би го направил тоа. За дупло. Никогаш не сум го сретнал. Утре ќе ти кажам како да го најдеш, ама после тоа никому нема да му кажеш за ова, океј?

Истата таа ноќ Блејк го измислува Блејк. Според Вилијам Блејк кого го читаше откако го изгледа *Црвениот змеј*, филмот со Ентони Хопкинс, а и затоа што ја сакаше песната:¹ „И скокав низ овој свет клет / Беспомошно, голо и распиштено / Ко демон, скриен в облак сет“. И конечно,

1 Детски чемеј (Enfant Sorrow)

кај Блејк, блејк² и лејк, црно и езеро, заедно одеа феноменално.

Следниот ден еден северноамерикански провајдер ја регистрира електронската адреса на извесен blake.tick.22, отворена во интернет- кафуле во Женева. Блејк му дава кеш на еден странец за половен лаптоп, купува стара нокиа и припејд- картичка, фотоапарат и телеобјектив. Штом ја има опремата, чиракот на главниот готвач, му дава на типот контакт за некојси Блејк, „ама нема гаранција дека адресата сè уште функционира“, и чека. По три дена, човекот од барот му праќа на Блејк многу закукулена порака од што јасно се насетува дека е внимателен. Тој се распрашува. Бара пукнатина во оклопот. Понекогаш остава еден ден да помине меѓу пораките. Блејк зборува за целта, за логистиката и за рокот на испорака, а со својата педантна претпазливост успева да го убеди човекот. Постигнуваат договор, а Блејк бара половина од сумата однапред: тоа веќе е цифра со четири нули. Кога човекот објаснува дека треба да изгледа како да починал „од природна смрт“, Блејк ја удвојува сумата и настојува да му се даде еден месец. Убеден дека си има работа со професионалец типот ги прифаќа сите услови.

Првпат му е, и затоа Блејк измислува работи. Веќе е исклучително студиозен, внимателен и креативен. Гледал толку многу филмови - никој нема претстава колку платените убијци им должат на холивудските сценаристи. Од почетокот на кариерата се договара да ги добие парите и информациите за договорот во најлонска ќеса, оставена на место по негов избор, автобус, киоск за брза храна, градилиште, корпа за ѓубре, парк. Избегнува премногу изолирани простори каде само тој ќе биде виден, избегнува премногу јавни места каде никој не може да го препознае. Доаѓа таму неколку часа претходно за да детално ја разгледа околината. Носи ракавици, дуксер со качулка,

---

2 Во минатото, во времето кога живеел поетот Блејк, именката за црна боја (black), се изговарала како што денес го изговараме неговото име, така што се римувала со езеро (lake). Дополнително, едниот збор го опфаќа другиот. Во таа насока, името на ликот Блејк е игра на зборови типична за Улипо.

капа, очила, си ја бојадисува косата, научува да навлекува перики, да ги вглабнува образите или да ги надувува, поседува десетици регистарски таблички од сите земји. Со тек на времето Блејк почнува да ја совладува техниката на фрлање ножеви со полупревртување или целосно превртување во зависност од растојанието, прави бомби, извлекува отров од медуза што не може да се детектира, учи монтирање и демонтирање на браунинг од 8 мм или глок 43, и тоа за неколку секунди, плаќа и купува оружје во биткоиини, криптомонета чии траги не може да се откријат. Отвора свој сајт на дип- веб³, и така дарк- нетот станува играчка за него. На интернет има туторијали за апсолутно сè. Само треба да побараш.

Значи, неговата цел е човек на педесетина години. Блејк има негова фотографија и му го знае името, но одлучува да го нарече Кен. Да, како момчето на Барби. Дobar избор нема што: името „Кен“ не му овозможува целосно постоење.

Кен живее сам и тоа веќе е добро за почеток, си вели Блејк, да беше оженет човек со три деца немаше да знае како би му успеало да најде згодна можност. Сепак, останува фактот дека природна смрт на негова возраст не остава многу опции: сообраќајна несреќа, истекување на гас, срцев удар, случаен пад. Толку. За да ги саботира кочниците или за да се мавта со системот за управување Блејк сè уште нема вештини, исто како што не знае како да набави калиум хлорид за да предизвика срцев удар; а и задушувањето со гас не би знаел како да го изведе. Се одлучува за падот. Десет илјади души во годината. Пред сè стари луѓе, ама ќе се снајде некако. А, и покрај тоа што Кен не е некој атлет, физичка пресметка не доаѓа предвид.

Кен живее во приземјето на еден павилјон со две спални, близу Анемас. Три недели Блејк само набљудува и кова планови. Со авансот плати за едно старо фургонче рено и 3 Deep web. (дип- веб) се однесува на делови од интернетот што не се индексирани од јавни пребарувачи (како приватни бази, архиви или заштитени сајтови), додека dark net (дарк- нет) се специфични мрежи во дипвеб кои намерно се скриени и достапни само преку анонимни мрежи и посебни пребарувачи.

го опреми само со основни салтанати, едно седиште, душек, резервен акумулатор за осветлување и се смести на еден напуштен паркинг кој гледа на парцелата одозгора. Оттука, има птичја перспектива врз апартманот. Секој ден Кен излегува околу осум и пол часот, ја поминува швајцарската граница и се враќа од работа кон деветнаесет часот. Понекогаш, за време на викендите, му се придружува една жена, професорка по француски од Бонвил, што се наоѓа на десет километри. Во вторник, има најстрога рутина, најпредвидлив е. Се враќа порано, веднаш излегува за да оди во фитнес сала, се враќа два часа подоцна, останува во бањата околу дваесет минути, потоа вечера пред телевизорот, малку се задржува пред компјутерот и легнува. Му испраќа порака на својот клиент, според договорениот код: „Во понеделник, во дваесет часот?“ Тоа е еден ден порано, два часа порано. Нарачателот ќе има алиби за во вторник, во дваесет и два часот.

Една недела пред назначениот ден, Блејк договара испорака на пица до станот на Кен. Доставувачот засвонува на свончето, Кен ја отвора вратата без двоумење, изгледа зачудено додека зборува со доставувачот на пица, кој си заминува додека сè уште ја држи кутијата. Блејк нема потреба повеќе да види.

Следниот вторник, самиот Блејк се појавува со кутија со пица на платформата пред вратата, накусо ја набљудува празната улица, навлекува нелизгачки калјачи, ги поднаместува ракавиците, почекува секунда и засвонува на вратата во моментот кога Кен излегува од туш-кабината. Кен отвора облечен во пењоар, воздивнува кога ја здогледува кутијата со пица во рацете на доставувачот. Но, пред да има време да изусти збор, празната кутија паѓа, а Блејк му ги втурнува в гради палките од два тејзера. Електрошокот го турнува Кен на колена, Блејк клекнува заедно со него и продолжува да притиска десет секунди додека Кен не престане да мрда. Произведувачот на тејзери ветуваше осум милиони волти што Кен ги тестира на самиот себе со еден единствен тејзер и за малку ќе се онесвестеше. Го влече Кен сè до бањата кој се лигави стенкајќи, уште

еднаш доставува електрошок за секој случај, а потоа во едно единствено движење и со вчудовидувачко насилство - движење што десетпати го вежбаше со кокосови ореви - ја зграпчува Кеновата глава меѓу дланките, го поткренува држејќи го за слепоочниците и го треснува со сета сила: черепот се раскршува од работ на кадата, а една плочка во облик на дијамант се распукува од силата на ударот. Крвта веднаш почнува да се лее, леплива е и алова како лак за нокти, има убав мирис на топла 'рѓа, устата останува отворена, глупава, очите се широко отворени, втренчени кон таванот. Блејк го подотвора пењоарот: електрошоковите не оставиле никаква трага. Го наместува телото најдобро што може, според некаква претпоставена траекторија што би ја наметнала гравитацијата по таквото трагично лизнување.

И токму тогаш, кога се исправува воодушевувајќи му се на својот труд го обзема една вонсериска потреба да моча. Блејк никогаш не би помислил на тоа. Во филмовите убијците никогаш не мочаат. Толку е итна работата што во еден момент помислува да се олесни во шолјата, дури и ако треба потоа хируршки детално сè да исчисти. Но, ако полицајците помислат дека се барем малку интеллигентни или едноставно се систематични, ако методично ја следат постапката, ќе најдат ДНК. Сигурно. Барем тоа си го вели Блејк. И така, и покрај мочниот меур што неумоливо го притискаше тој го следи својот план, правејќи гримаса од физичкото измачување. Зема сапун, силно го стиснува на Кеновата петица, прави трага на подот и ја фрла по оската на замисленото слизнување: сапуноот отскокнува и се смествува зад шолјата. Совршено. Наоѓањето ќе му го разубави денот на иследникот, восхитен дека ја разрешил енигмата. Блејк го наместува тушот на највисоката температура, ја пушта водата и избегнувајќи каков било контакт со прешешката вода ја насочува туш-слушалката кон лицето и градите на Кен, а веднаш потоа ја напушта бањата.

Блејк дотрчува до прозорецот, ги навлекува завесите, проверува со поглед за последен пат. Ништо не покажува дека едно тело било влечено неколку метри, а розеникава вода го преплавува подот.

Компјутерот е вклучен, фотографии од англиски тревници и цветни леи се прикажуваат на екранот. Кен го бидуваше за градинарство. Блејк го напушта павилјонот, ги вади ракавиците, без брзање оди до скутерот паркиран на двесте метри. Тргнува, поминува еден километар и конечно застанува да се измоча. Да му се сневиди, сè уште ги носи калјачите од црн памук.

По два дена, загрижен колега кој ја открива несреќната смрт на Семјуел Тадлер, ја известува полицијата. Истиот ден Блејк го добива остатокот.

Сè ова се случуваше многу одамна. Оттогаш, Блејк си изгради два живота. Во едниот е невидлив, има дваесет имиња и исто толку презимиња на кои им соодветствуваат автентични биометриски пасоши, да, тоа е полесно од што човек може да помисли. Во другиот, тој се вика Џо и од доволно безбедна дистанца води кетеринг фирма за достава до дома на вегетаријански оброци, која има филијали во Бордо, Лион, а сега и во Берлин и Њујорк. Неговата соработничка Флора, која воедно е и негова сопруга, и нивните две деца се жалат дека патува пречесто, а понекогаш и предолго. Имаат право.

*

21 март 2021 година,
Квог⁴, држава Њујорк

Овој 21 март Блејк е на пат. Трча на ситниот дождец, по мокриот песок. Долга руса коса, бандана, црни очила, жолто- сини тренерки, шаренолика невидливост типична за еден џогер. Пристигна во Њујорк пред десет дена со австралиски пасош. Неговиот трансатлански лет беше толку застрашувачки што навистина помисли дека му дошол крајот и дека небесата му се одмаздува за сите негови договори. Во еден бескраен воздушен џеб, русата перика за малку што не се одлепи од неговиот череп. Но, еве веќе девет дена ги истрчува своите три километри на песокот, под сивото небо, во Квог, пред бараките од по најмалку десет

4 Селце на Лонг Ајленд, Њујорк.

милиони долари. Ги средиле дините, и со намера да бидат нештата едноставни, на улицата ѝ го дале името *Дјун роуд*, а меѓу вилите засадили борови и трски за да не се гледаат меѓу себе соседите, што дополнително придонесува кон тоа секој сопственик да не се посомнева дека самиот го поседува целиот океан. Блејк трча бавно, со куси чекори, но, одеднаш, како и секој ден во истото време, застанува спроти една прекрасна рамна куќа - покриена со широки летви од секвоја, со пространи стаклени врати, чија тераса продолжува кон скали што водат кон морето. Изглумува задишаност, се превиткува во половината поради имагинарен бодеж во слабината и, како и секој ден, ја поткрепува главата и му мавнува на еден маж, заоблен педесетгодишник кој пие кафе под настрешницата, налактен на гелендерот. Во друштво е на помлад маж, висок, црн, со куса коса, кој се држи дискретно во заднината, со грбот потпрен на сидот од летви, и со загрижен поглед внимателно ја разгледува плажата. Под палтото, невидлива кожена футрола за пиштол ја испапчува поставата од левата страна. Значи, станува збор за деснак. Денес, по вторпат во неделата, Блејк им се приближува со насмевка, се движи по песочната патека меѓу грмушките и ниските треви.

Со одмерено движење, се истегнува, се просевнува, вади пешкир од ранецот, го брише челото, потоа вади термос и потегнува долго од студениот чај. Почекува повозрасниот маж да му се обрати.

- Добро утро, Ден. Како оди?

- Здраво, Френк - изговара Ден- Блејк кој сè уште брвта симулирајќи гримаса од грч.

- Ужасно време за трчање - вели човекот кој оставил да му порасне сива брада и мустаќи од времето на нивната прва средба, пред една недела.

- И ужасен ден - одговара Блејк, застанувајќи на пет метри од нив.

- Помислив на вас утрово кога го видов движењето на акциите на „Оракл“.

- Не споменувајте ми за тоа. Ама, знаете што можам да предвидам за следниве денови, Френк?

- Не?

Блејк грижливо го диплува пешкирот, го сместува во ранецот, потоа внимателно го мушнува и термосот за да извади набрзина пиштол. Веднаш испукува трипати кон помладиот човек, кого ударот го отфрла наназад и го легнува на една клупа, а потоа испукува трипати и кон вјасениот Френк кој речиси и не се затетеравува, паѓа на колена и останува струполен врз гелендарот. Два истрела во градите, еден на средината од челото. Шест истрели во една секунда со P226, со придушувач, но брановите без друго го покриле пукањето. Уште еден договор, без помпа. Сто илјади долари заработени со леснотија.

Блејк го враќа зигзаерот во ранецот, ги собира шесте чаури од песокот, воздивнува гледајќи го ничкосаниот телохранител. Уште една фирма што вработува чувари на паркинзи, ги обучува за два месеца и ги фрла овие аматери во реалниот свет. Ако овој кутар батка си ја вршеше работата и им го пренесеше на своите шефови името Ден, неговата фотографија сликана оддалеку како и името на компанијата „Оракл“ што поплатно беше спомената од страна на Блејк, овие ќе можеа да го успокојат откако ќе идентификуваа извесен Ден Мичел, заменик-директор за логистика во „Оракл Њу Џерси“, русокос маж со долга коса кој мошне наликува на Блејк, кој пак детално прегледа десетици органиграми за да најде еден веродостоен двојник меѓу илјадниците лица.

Потоа, Блејк продолжува со трчањето. Дождот што започнува посилно да паѓа ги брише трагите од неговите стапалки. Изнајмената тојота е на двесте метри, нејзините регистарски таблички се истите оние на еден идентичен автомобил, забележан минатата недела на улиците на Бруклин. По пет часа ќе фати авион за Лондон, потоа и воз евростар за Париз со нов идентитет. Ако повратниот лет е со помалку турбуленции од оној Париз-Њујорк, пред десет дена, ќе биде совршено.

Блејк стана професионалец, повеќе не му се примочува додека е на задача.

*

Недела, 27 јуни 2021 година, 11:43 часот,
Латински квартал, Париз

Ако го прашате Блејк, ќе ви каже дека токму во овој бар, на аголот на *Pi de Сен*⁵ го имаат најдоброто кафе во Сен- Жермен. Добро кафе, а притоа Блејк мисли на навистина добро кафе, е чудо што се раѓа преку блиската соработка меѓу одличното зрно, во овој случај од Никарагва, свежо испечено, ситно измелено, филтрираната и омекнатата вода и еден кафемат, во овој конкретен случај „Чимбали“, што се чисти секој ден.

Откако го отвори својот прв вегетаријански ресторан на улицата *Биси*, близу до театарот „Одеон“, стана редовен посетител на ова местенце. Ако веќе очајуваш за бесмисленоста на животот, за универзумот и за сè останато тогаш барем тоа да го правиш на терасата на некое париско кафе. А во маалото сите го знаат како Џо, скратено од Џонатан или Џозеф или Џошуа. Дури и неговите вработени го викаат Џо, а неговото презиме веќе никаде не фигурира, несомнено единствено во записот за капиталот на холдингот што ја поседува фирмата, впишана во Трговскиот регистар. Блејк секогаш имал култ кон таинственоста или поскоро кон дискрецијата, а секој ден одново му покажува дека имал право.

Овде Блејк го спушта гардот. Пазарува, ги зема децата од училиште, а откако зедоа менаџери за секој од четирите ресторани тој и Флора дури одат на театар и во кино. Банален живот, во кој исто можеш да се повредиш, но само поради тоа што додека ја носиш Матилда да јава пони од невнимание си ја удираш аркадата од вратата на коњушницата.

Раздвоеноста меѓу двата идентитета е комплетна, целосно непропустлива. Џо и Флора го отплаќаат кредитот на еден убав апартман на два чекора од Луксембуршката градина, а Блејк, пред веќе дванаесет години купи двособен стан блиску до железничката станица „Гар де Нор“, во 5 Историска улица во шестиот арондисман, позната како собиралиште на писатели и уметници, во минатото.

една убава зграда на улицата *Лафајеџ* чии врати и прозорци се исто толку блиндирани како и сидовите на еден сеф. Официјален потстанар ја плаќа киријата, а неговото име се менува секоја година, и затоа што тој реално не постои дотолку е полесно. Човек никогаш не може да биде доволно внимателен.

Така, Блејк го пие своето кафе без шеќер и без грижи. Чита книга што му ја предложи Флора; не ѝ кажа на жена си дека го препозна авторот на летот Париз- Њујорк минатиот март. Пладне е, Флора ги однела Кентен и Матилда кај своите родители. Го прескокнува појадокот, закажа состанок во петнаесет часот: договор што го доби сношти. Едноставна работа, добро платена, се чинеше дека клиентот баш се брза. Треба само да скокне до улицата *Лафајеџ* за да се пресоблече, како што прави секогаш. Триесет метри од него, човек со качулка и безизразно лице го набљудува.

ВИКТОР МИЗЕЛ

На Виктор Мизел не му недостасува шарм. Неговото лице кое долго време беше аголно омекна со годините, а неговата густа коса, римскиот нос и темниот тен прават да заличува на Кафка, ама на верзија на Кафка полна со живот, на Кафка кој успеал да ја помине четириесеттата. Голем е и висок, сè уште тенок, но седечката положба, својствена за неговата работа малку го пополнила.

Затоа што Виктор пишува. За жал, и покрај добриот прием од страна на критиката и покрај добиената мошне париска книжевна награда - но, не од оние чии црвени ленти⁶ предизвикуваат стампедо од купувачи - продажбата на двата романи *Планиниџе ке дојгаџи да не најгаџи* и *Неусџесиџе шџо не џи реализираа* никогаш не надмина неколку илјади примероци. Се убеди себеси дека тоа е најмалку трагичното нешто, дека ослободувањето од заблудите е спротивно од неуспех.

На четириесет и три години, од кои петнаесет ги помина во пишување, малиот книжевен свет му се чинеше како смешен воз каде измамниците без билет вревливо седнуваат во прва класа, со соучесништво на неспособните кондуктери, додека на перонот остануваат скромните генијалци - вид во изумирање, на кој Мизел не мисли дека му припаѓа. Сепак, не стана огорчен: на крај престана да

---

⁶ Во Франција, книжевните награди ги добива што една книга се означени со црвена лента на корицата, на која го пишува и името на наградата.

се грижи за тоа, прифаќа да седи на саемите за книги за да потпише само четири книги за исто толку часа, а кога побратимскиот неуспех му остава слободно време на соседот од масата крај него, тие срдечно муабет. Мизел, кој може да изгледа отсутно и дистанцирано, има репутација на човек со смисла за хумор, и покрај сè. Но, зарем секој хумористичен човек, кој може така да се нарече, не е секогаш таков „и покрај сè“?

Мизел заработува од преводи. Од англиски, руски и полски, јазикот на кој му зборуваше баба му, во детството. Ги преведе Владимир Одоевски, Николај Леснов, автори од предминатиот век, што широката публика веќе не ги чита. Му се случило да работи и што ќе му дојде под рака, како што на пример, на барање на еден фестивал, беше и една адаптација на *Чекајќи го Гого* на клингонски, оној јазик на безмилосните вонземјани од *Свездени ѝаџеки*. Со цел да има добар профил кај својот банкар, Виктор исто така преведува и англосаксонски бестселери, што на книжевноста ѝ даваат статус на минорна уметност за минорни луѓе. Неговата професија му ги отвори вратите кај реномираните, ако не и моќни издавачи, без притоа неговите сопствени авторски ракописи да го поминат нивниот праг.

Мизел има едно суеверие: во џебот на своите фармерски секогаш носи една лега коцка, од оние најобичните, двапати по четири крампони, во светлоцрвена боја. Таа доаѓа од бедемот на еден утврден замок што тој и татко му го градеа во неговата детска соба. Татко му имаше несреќа на едно градилиште и макетата остана недовршена, беше оставена блиску до неговиот кревет. Момчето често ги набљудуваше во тишина сидовите со пушкарници, подвижните мостови, фигуринките, занданата. Ако продолжеше со градењето ќе значеше дека ја прифатил смртта, а истото ќе важеше и за расклопувањето на замокот. Тоа беше пред триесет и четири години. Виктор двапати ја изгуби коцката и двапати ја замени со идентична. Најпрво, со болка, потоа без потресување. Кога мајка му почина минатата година, во вре една коцка во нејзиниот ковчег и веднаш ја замени со друга. Малиот црвен паралелопипед

не е неговиот татко туку е само сеќавање за сеќавањето, стандард издигнат на ниво на крвна линија и лојалност.

Мизел нема деца. Што се однесува до љубовта, тој скока од една во друга промашена врска со истиот нечепнат ентузијазам. Пречесто е дистанциран, неубедлив и никогаш не нашол жена со која ќе сподели голем дел од својот живот. Или пак, можеби ги избира своите партнерки на таков начин што ќе се убеди дека тоа никогаш нема да го постигне.

Но ова би било лага: тој ја сретна женаџа пред четири години, на Годишниот конгрес за превод во Арл: за време на една средба со преведувачот, каде тој објаснуваше како „да се преведе хуморот кај Гончаров“, таа седеше во првиот ред. Се обиде да не гледа само во неа. А по ова, затоа што еден издавач го фати во тесно - Зошто да не го преведете Гуревич за нас? Што мислите за тоа? Би било одлично, нели? - не можеше да се извади. Но, по два часа, во стрпливата редица што беше упатена кон десертите таа стоеше зад него, насмеана. Вистина, кога станува збор за љубов, срцето веднаш знае за тоа и ова го извикува гласно. Се разбира дека ова не можеш да ѝ го изјавиш туку така на личноста што ја сакаш, како гром од ведро небо. Таа тоа не би го сфатила. И оттука произлегува нужноста да го криеш фактот дека си веќе нејзин заложник, и затоа си принуден да зборуваш со таа личност.

Кога стасаа до последната етапа, до чоколадните колачиња со фондан, Виктор се сврте и ѝ пристапи. Ја праша малку пелтечејки, како би се превел *crème chantilly* (шлаг шантији) на англиски. Да, извинете, не можеше да се сети на ништо попаметно. Таа се насмевна учтиво и рече *Ascot cream* (шлаг аскот), со засипнат глас што нему му се причини бајковит и потоа се врати на масата и им се придружи на другарите. Му требаше време за да сфати дека Аскот, исто како и Шантији, беше име на хиподром, но во Англија.

Разменија погледи, во кој тој сакаше да види премолчено соучесништво и затоа преочигледно се упати кон барот, со надеж дека таа ќе му се придружи, но таа беше многу внесена во дискусијата. Се почувствува како глупав